

Таблица 1. Информация по полученным результатам рассчитанных в работе показателей

Банк	Выводы и рекомендации по показателям			
	Рентабельность активов	Рентабельность капитала	Чистая процентная маржа	Чистый спрэд
Банк 1 (I гр.)	- положительная динамика результирующего показателя;	- положительная динамика результирующего показателя;	- положительная динамика результирующего показателя;	- положительная динамика результирующего показателя;
Банк 2 (II гр.)	- увеличение рентабельности за счет роста чистой прибыли;	- увеличение рентабельности за счет роста доходности активов и увеличения мультипликатора капитала;	- увеличение показателя за счет роста величины полученных процентов и уменьшение выплаченных процентов;	- увеличение показателя за счет роста величины полученных процентов и положительной динамики объемов процентных депозитов;
Банк 3 (III гр.)	- частичное уменьшение конечного результата за счет сокращения активов; - необходимость сохранения и увеличения имеющихся активов для поддержания тренда	- частичное уменьшение конечного результата за счет сокращения показателя доходности; - необходимость стимулирования доходности для увеличения рентабельности, а также сохранения существующей динамики показателей прибыльности активов и мультипликатора капитала.	- сдерживание роста конечного результата за счет сокращения показателя объемов выданных займов;	- сдерживание роста конечного результата за счет сокращения показателя объемов выданных займов;
Банк 4 (IV гр.)	- отрицательная динамика результирующего показателя; - уменьшение рентабельности за счет отрицательного значения величины чистой прибыли и нулевого прироста активов за анализируемый период; - необходимость увеличения активов и стимулирования роста прибыльности деятельности.	- отрицательная динамика результирующего показателя; - уменьшение рентабельности за счет отрицательного значения показателя доходности; - недостаточный рост показателя доходности активов для покрытия отрицательного значения предыдущего показателя и нулевой прирост мультипликатора капитала за анализируемый период; - необходимость стимулирования роста доходности, увеличение доходности активов и мультипликатора капитала.	- необходимость поддержания существующего тренда показателя полученных процентов; - необходимость стимулирования объема выданных займов.	- необходимость стимулирования объема выданных займов при сохранении положительной динамики показателей процентные депозиты и полученные проценты.

Список цитированных источников:

1. Карчева, Г.Т. Ефективність функціонування та перспективи розвитку банківської системи України / Ганна Тимофіївна Карчева; НАН України, Ін-т екон. та прогноз. – К., 2012. – 520 с.
2. Толчин, К.В. Об оценке эффективности деятельности банков. – Деньги и кредит. – 2007. – №9. – С. 58–62.
3. Коваленко, В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика: монографія / В.В. Коваленко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.
4. Efficiency versus effectiveness in business networks. Journal of Business Research, 1(59), 1124–1132. Mouzas, S., & Ford, D. (2006)
5. Бізнес-словник: економіка, фінанси, банки, інвестиції, кредити: англо-укр.; понад 12 500 термінів / [уклад. С. Я. Єрмоленко, В. І.Єрмоленко]. – К.: Школа, 2002. – 720 с.
6. Фітас Н.Ю. Сутність поняття «ефективність банківської діяльності» / Н.Ю. Фітас. – Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Збірник наукових праць, 2012. – С. 282–288.
7. Ячменьова В.М. Ефективність управління діяльністю промислового підприємства та діагностика загроз: монографія / В.М. Ячменьова, М.В. Височи-на, О.І. Сулима. – Сімферополь: ВД АРІАЛ, 2010. – 472 с.
8. Друкер Питер, Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения / Пер. с англ. М.Котельниковой. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2003.
9. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Підручник. – 5-те вид., онов. Затверджено МОН / О.А. Грішнова – К., 2011. – 390 с.
10. Економічна енциклопедія: В 3 т. Т.1 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. центр «Академія», 2002. – 950 с.

УДК: 336.71:65.012.32

Мурашова Т.В.

Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи

Національного банку України (м. Київ)

Наукові керівники: к.е.н., доц. Маслова А.Ю.; к.е.н., доц. Мусієнко О.М.

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Постановка проблеми. Впродовж останніх років забезпечення фінансової стабільності перетворилося на одне з найголовніших завдань економічної політики, яке для кожної держави носить невідкладний характер. Стійкий і безкризовий розвиток фінансової системи країни має первинне значення, оскільки фінансові кризи призводять до загального зниження доходів країни і добробуту громадян.

В умовах тривалої фінансової кризи однією з основних проблем, яка постала перед вітчизняною банківською системою, є підтримка на належному рівні її фінансової стабільності, що дає змогу банкам виконувати функції із забезпечення економіки достатньою кількістю фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій Проблемі забезпечення та методикам оцінювання фінансової стабільності банківської системи присвячено наукові праці О. Барановського, О. Васюренка [1], А. Гальчинського, О. Дзюбляка, М. Зверякова [2], О. Іващук [3], В. Міщенко, С. Міщенко, В. Кочеткова, В. Коваленко [5], Ю. Колобов [6], І. Лютого, С. Науменкової, Т. Смвженко та багатьох інших. Але незважаючи на значні здобутки вітчизняних науковців у дослідженні проблем теоретичного обґрунтування та методик оцінювання фінансової стабільності, багато питань залишається поза їхньою увагою.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є дослідження стабільності банківської системи України. Виклад основного матеріалу дослідження.

Поняття фінансової стабільності з'явилося з початку 1990-х років і, на відміну від понять грошово-кредитної і макроекономічної стабільності, перебуває ще на початковій стадії розробки. Не зважаючи на численні трактування даного поняття, досі пір не існує загальноприйнятої моделі або аналітичного механізму для її оцінки чи виміру.

На офіційному сайті Національного банку України стабільність банківської системи (stability of banking system) визначають як комплексну характеристику стану банківської системи, при якому реалізується її сутність і призначення в економічній системі країни, адекватно та ефективно виконуються її функції, а також забезпечується спроможність підтримувати рівновагу та відновлювати стан після зовнішніх потрясінь чи посилення диспропорцій, будь-яких відхилень від безпечних параметрів, спричинених кризовими явищами [7].

Стабільність банківської системи характеризується надійністю, збалансованістю та пропорційністю функціонування її структурних елементів, здатністю зберігати стійку рівновагу та надійність протягом тривалого часу.

Стабільність банківської системи розглядається як ситуація, коли в національній банківській системі не відбуваються банкрутства банків; або як ситуація, коли національна банківська система є стійкою та прибутковою і повністю відповідає національному законодавству, а також принципам управління ризиками, встановленими Базельським комітетом з питань банківського нагляду.

Банківську систему вважають стабільною, якщо вона: полегшує ефективний розподіл фінансових ресурсів у просторі та часі; дозволяє здійснювати оцінку, котирування, розподіл та управління фінансовими ризиками; зберігає здатність виконувати ці найважливіші функції навіть за умов зовнішніх потрясінь або посилення диспропорцій [3].

Оскільки фінансова система сприймається як динамічна система, то її стабільність розглядається, насамперед, з точки зору відповідності конкретному стану, якого вона повинна досягти після певних змін, трансформацій чи потрясінь. Стабільність банківської системи є чинником забезпечення стабільності фінансової та економічної систем і економічної безпеки держави. На сьогоднішній день сприяння або забезпечення стабільності банківської системи є однією із основних функцій центральних банків.

Система діагностування стабільності діяльності банків, що діє в Україні, заснована на використанні системи економічних нормативів, системи «СОР», системи CAMELS відповідно до вимог Базельського комітету.

Стабільне функціонування банківського сектору означає постійну здатність банків відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі. На створення необхідних умов для стабільної діяльності банків спрямована система економічних нормативів регулювання банківської діяльності, яка впроваджена НБУ і є обов'язковою для всіх банків [6].

В ході дослідження, при обчисленні коефіцієнта стабільності банківської системи було використано наступні формули [1]:

1. для нормування нормативів Н1 – Н6:

$$K_i = \frac{x_i - x_{i \min}}{x_{i \min}}, \quad (1.1)$$

где x_i – фактичне значення і-го нормативу,

$x_{i \min}$ – граничне значення і-го нормативу, $i = 1, \dots, 6$;

2) для нормування нормативів Н7 – Н12:

$$K_i = \frac{x_{i \max} - x_i}{x_{i \max}}, \quad (1.2)$$

где x_i – фактичне значення і-го нормативу,

$x_{i \max}$ – граничне значення і-го нормативу, $i = 7, \dots, 12$;

3) для знаходження інтегрованого показника:

$$Z = \sqrt{Z_1 * Z_2}, \quad (1.3)$$

где $Z_1 = \sqrt[7]{K_1 * \dots * K_6}$; $Z_2 = \sqrt[6]{K_7 * \dots * K_{12}}$

Оцінка стабільності банківської системи України наведена в табл. 1.1.

За даними таблиці, можна зробити висновок, що показник фінансової стабільності банківської системи є досить високим (0,83-0,88) при максимальному 1, що свідчить про її здатність протистояти зовнішньому і внутрішньому впливу, зберігати стійку рівновагу та надійність протягом часу. Проте, спостерігається негативна динаміка цього показника. Протягом досліджуваного року коефіцієнт має

тенденцію до зниження з 0,87 в лютому до 0,83 в грудні. Це свідчить про погіршення ситуації в банківській системі України, що можна пояснити зменшенням довіри населення до банків внаслідок політичної ситуації в країні, впливу капіталу, як наслідок зменшення ресурсної бази, нестача коштів для здійснення активних операцій, таким чином виникає ризик ліквідності, тобто нездатність банку виконувати свої зобов'язання перед контрагентами.

Таблиця 1.1. Оцінка стабільності банківської системи України за 2013 рік

Оцінка	01.02	01.03	01.04	01.05	01.06	01.07	01.08	01.09	01.10	01.11	01.12
Z1	1,24	1,18	1,20	1,17	1,18	1,16	1,13	1,14	1,14	1,14	1,10
Z2	0,62	0,64	0,64	0,64	0,63	0,63	0,63	0,62	0,63	0,63	0,63
Zоб	0,88	0,87	0,88	0,86	0,86	0,86	0,84	0,84	0,85	0,85	0,83

Таблиця 1.2. Оцінка стабільності банківської системи України за 9 місяці 2014 року

Оцінка	01.01	01.02	01.03	01.04	01.05	01.06	01.07	01.08	01.09
Z1	1,15	1,18	1,07	0,91	0,87	0,85	0,92	0,94	0,86
Z2	0,64	0,64	0,59	0,57	0,64	0,62	0,63	0,61	0,58
Zоб	0,86	0,87	0,79	0,72	0,74	0,72	0,76	0,75	0,71

Дані таблиці свідчать про значне зменшення коефіцієнта стабільності банківської системи в період з 01.02.2014 по 01.09.2014 року це спричинено насамперед нинішню ситуацією в країні, подіями на сході України, що негативно впливає на діяльність банківської системи, тим самим і на діяльність держави в цілому, адже стабільність банківського сектору є основою для стабільності економічної системи держави.

Висновок. Враховуючи недостатню стабільність багатьох вітчизняних комерційних банків, необхідно поставити основним завданням у стратегії розвитку кожного банку й банківської системи в цілому проблему фінансової стійкості та визначення чинників, що найбільшим чином на неї впливають.

До пріоритетних завдань, які потрібно вирішити в найближчій перспективі, зарахувати такі:

- забезпечення прозорості діяльності банківських установ в Україні;
- підвищення стабільності умов функціонування банківської системи;
- запровадження системи об'єктивної оцінки кредитоспроможності позичальників;
- стимулювання розвитку довгострокового кредитування;
- приведення у відповідність нормативів та стандартів діяльності банківських установ до світових вимог;

- створення сприятливих пільгових умов для кредитування малого та середнього бізнесу;
- підвищення ролі превентивних заходів щодо неповернення наданих кредитів.

Розвиток вітчизняної банківської системи відбувається під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх тенденцій, тому збереження її стійкості повинно супроводжуватися забезпеченням довгострокової ефективності банківської діяльності, поверненням довіри клієнтів до банківських установ, вдосконаленням банківського нагляду згідно зі світовими стандартами.

Список цитованих джерел:

1. Васюренко, О.В. Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи: монографія / авт. кол. – К.: УБС НБУ, 2010. – 294 с.
2. Зверяков, О.М. Методологічні основи управління фінансовою стійкістю банківських установ / О.М. Зверяков // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 10. – С.175-182.
3. Іващук О.О. Стійкість банківської системи як індикатор макроекономічної стабілізації / О.О. Іващук // Наукові записки. Серія «Економіка». – 2013. – № 23. – 285-289 с.
4. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Коваленко, В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика: монографія / В.В. Коваленко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.
6. Колобов, Ю.В. Основні аспекти фінансової стабільності в сучасних умовах / Ю.В. Колобов, О.І. Петрик // Фінансово кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. – 2012. – № 1. – С. 11-17.
7. Офіційний сайт Національного банку України [Електрон. ресурс] – Режим доступу: // <http://www.bank.gov.ua>. – Національний банк України.

УДК 332.871.3

Трухан О.Д.

Витебский государственный технологический университет, г. Витебск

Научный руководитель: Мартусевич А.А.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ВЛИЯНИЯ ФАКТОРА СЕЗОННОСТИ НА ФОРМИРОВАНИЕ ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ В СФЕРЕ ЖКХ НА ОСНОВЕ МОДЕЛИРОВАНИЯ СЕЗОННОЙ ВОЛНЫ

Генерируемые в организациях ЖКХ денежные потоки привлекают повышенное внимание различных пользователей с позиций возможностей обеспечивать приток денежных средств от текущей деятельности в объеме, необходимом для покрытия денежных затрат. Совершенствование методик оценки эффективности денежных потоков создает предпосылки повышения эффективности хозяйственной деятельности и улучшения экономического состояния в сфере ЖКХ.